

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy JUDr. Josefa Baxy a soudců JUDr. Lenky Kaniové a JUDr. Marie Žiškové v právní věci žalobce: **L. B.,** zastoupený Mgr. Alizeyem Faridem, advokátem se sídlem Stodolní 834/7, Moravská Ostrava, 702 00 Ostrava, proti žalovanému: **Oblastní ředitelství služby cizinecké policie Brno**, přijímací středisko cizinců Zastávka u Brna, proti rozhodnutí žalovaného ze dne 18. 9. 2011, č. j. CPR-6913/ČJ-2011-004025-ZZC, o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Brně ze dne 13. 10. 2011, č. j. 36 A 41/2011 - 13,

takto:

Rozsudek Krajského soudu v Brně ze dne 13. 10. 2011, č. j. 36 A 41/2011 - 13, **se zrušuje** a věc **se vrací** tomuto soudu k dalšímu řízení.

Odůvodnění:

I. Vymezení věci a dosavadní průběh řízení

[1] V této věci je řešena otázka podmínek zajištění cizince v souvislosti s možným porušením soukromého a rodinného života dle článku 8 Evropské úmluvy o ochraně základních práv a svobod. (dále též „Úmluva“).

[2] Stěžovatel, L. B., je občanem Ghany a v současné době se nachází v zajišťovacím zařízení v pobytovém středisku v Havířově.

[3] Rozhodnutím ze dne 18. 9. 2011, č. j. CPR-6913/ČJ-2011-004025-ZZC, prodloužil žalovaný správní orgán dobu trvání zajištění za účelem správního vyhoštění stanovenou rozhodnutím Policie České republiky, Ředitelství služby cizinecké policie, Přijímací

středisko cizinců Zastávka ze dne 30. 6. 2011 pod č. j. CPR-6913/ČJ-2011-004025-ZZC podle § 125 odst. 1 zákona o pobytu cizinců o 90 dnů s odůvodněním, že doba zajištění v rozhodnutí shora byla stanovena s přihlédnutím k předpokládané složitosti přípravy výkonu rozhodnutí o správním vyhoštění na dobu čtyř let, které nabylo právní moci dne 11. 3. 2011 a v evidenci nežádoucích osob je veden od 10. 5. 2011 do 10. 5. 2015, ale v této době se nepodařilo vyhoštění realizovat zejména proto, že nebyla potvrzena totožnost zajištěného domovským státem. Proto žalovaný správní orgán rozhodl podle § 124 odst. 3 zákona o pobytu cizinců a prodloužil dobu zajištění o 90 dnů.

[4] Žalobce brojil proti rozhodnutí žalovaného správního orgánu správní žalobou podanou u Krajského soudu v Brně, který ji rozsudkem ze dne 13. října 2011 zamítl, přičemž důvody odmítnutí žaloby opřel zejména o judikaturu Nejvyššího správního soudu, konkrétně rozsudek druhého senátu ze dne 13. 8. 2009, č. j. 2 As 22/2006 - 135.

II. Obsah kasační stížnosti

[5] Žalobce (dále též „stěžovatel“) napadl rozsudek krajského soudu včas podanou kasační stížností namítaje, že je dán kasační důvod podle ustanovení § 103 odst. 1 písm. a) zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, ve znění pozdějších předpisů (dále též „s. ř. s.“), tj. nezákonnost spočívající v nesprávném posouzení právní otázky soudem v předcházejícím řízení. Z textu kasační stížnosti dále implicitně vyplynulo, že kasační stížnost stěžovatel podává i z důvodu § 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s., tedy nepřezkoumatelnosti spočívající v nedostatku důvodů rozhodnutí.

[6] V kasační stížnosti stěžovatel argumentuje zejména porušením článku 8 Evropské úmluvy o lidských právech a základních svobodách, konkrétně právem na ochranu soukromého a rodinného života, a to samostatně i ve spojení s čl. 13 Úmluvy- právem na účinný prostředek nápravy.

[7] Stěžovatel zejména namítá, že krajský soud v předchozím řízení nepřihlédl k tomu, že zajištění stěžovatele představuje nepřiměřený zásah do jeho rodinného života chráněného čl. 8 Úmluvy. Stěžovatel v této souvislosti poukázal na skutečnost, že v době před svým zajištěním pobýval ve společné domácnosti se slečnou J. K., přičemž v průběhu řízení před správním orgánem se ukázalo, že čekají narození společného potomka, což bylo řádně doloženo i kopií lékařské zprávy.

[8] Žalovaný správní orgán tvrdil, že rozhoduje pouze ve světle zákonných předpokladů a bez ohledu na případný zásah do rodinného či soukromého života, což odůvodnil poukazem již citovaný na rozsudek Nejvyššího správního soudu č. j. 2 As 22/2006 - 135. Tento postup posvětil v rámci soudního řízení i krajský soud. K námitce stěžovatele, že názor druhého senátu byl zpochybněn usnesením č. j. 7 As 79/2010 - 134 z 11. 11. 2010, kterým byla věc předložena rozšířenému senátu, krajský soud uvedl, že dokud rozšířený senát nerozhodne, platí názor druhého senátu. Stěžovatel v kasační stížnosti dále poukazuje na odlišné skutkové okolnosti od případu, který řešil druhý senát a tvrdí, že možnost precedenčního působení citovaného rozsudku na jeho případ je vyloučena.

[9] V neposlední řadě kritizuje stěžovatel postup krajského soudu, který se nezabýval zcela zásadní námitkou čl. 8 Úmluvy, tedy možným porušením práva na soukromý a rodinný život ve spojení s čl. 13 Úmluvy. To byla dle názoru stěžovatele jediná žalobní námitka, kterou v řízení o správní žalobě stěžovatel uplatnil a doložil ji odkazy na Úmluvu a příslušnou judikaturu Evropského soudu pro lidská práva. Bylo proto podle názoru stěžovatele povinností krajského soudu nahlížet na předmětnou otázku i touto optikou, což se nestalo, a proto v tomto ohledu považuje stěžovatel rozsudek krajského soudu za nepřezkoumatelný.

[10] Ze všech shora uvedených důvodů stěžovatel navrhl, aby Nejvyšší správní soud rozsudek Krajského soudu v Brně zrušil a věc mu vrátil k dalšímu řízení.

[11] Žalovaný správní orgán se ve stanovené lhůtě ke kasační stížnosti nevyjádřil.

III. Řízení před Nejvyšším správním soudem a posouzení věci

[12] Nejvyšší správní soud při posuzování kasační stížnosti hodnotil, zda jsou splněny podmínky řízení, přičemž dospěl k závěru, že kasační stížnost splňuje zákonem požadované náležitosti, byla podána včas a osobou oprávněnou, a není důvodné kasační stížnost odmítnout pro nepřípustnost.

[13] Důvodnost kasační stížnosti posoudil Nejvyšší správní soud v mezích jejího rozsahu a uplatněných důvodů a zkoumal přitom, zda napadené rozhodnutí netrpí vadami, k nimž je povinen přihlédnout z úřední povinnosti (§ 109 odst. 3, 4 s. ř. s.).

[14] V souladu s požadavkem § 56 odst. 3 s. ř. s. byla věc před Nejvyšším správním soudem projednána a rozhodnuta přednostně.

III. A Kasační důvod dle § 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s.

[15] Nejprve Nejvyšší správní soud přistoupil k posouzení důvodnosti kasačního důvodu dle § 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s., tedy nepřezkoumatelnosti rozhodnutí krajského soudu. Ačkoli stěžovatel namítal, že krajský soud neposuzoval věc z hlediska žalobní námitky, nelze mu přisvědčit. Krajský soud žalobní námitku označil za zásadní a vyrovnal se s ní, byť stručně na ploše jednoho odstavce, zejména poukazem na již citovanou judikaturu druhého senátu Nejvyššího správního soudu, která předmětnou otázku dopadu do soukromého života řešila. Tato část kasační stížnosti je tedy nedůvodná.

III. B Kasační důvod dle § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s.

[16] Stěžovatel namítal i nezákonnost spočívající v nesprávném posouzení předmětné právní otázky. Jak i krajský soud ve svém rozsudku přiznal, v době rozhodování byla předmětná otázka zásahu do soukromého života u zajištění cizince předložena k posouzení

rozšířenému senátu a vedena u Nejvyššího správního soudu pod sp. zn. RS 16/2010. Je nicméně pravdou, že v době rozhodnutí krajského soudu (dne 13. října 2011) věc nebyla rozšířeným senátem rozhodnuta.

[17] Dne 23. 11. 2011 vydal rozšířený senát usnesení č. j. 7 As 79/2010 - 166, jehož dvě nosné právní věty zní: *I. Správní orgán má povinnost se zabývat v řízení o zajištění cizince podle § 124, § 124b nebo § 129 zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území ČR možnými překážkami správního vyhoštění, vycestování nebo předání tohoto cizince podle mezinárodní smlouvy v případech, kdy jsou mu tyto překážky v době rozhodování o zajištění známy nebo v řízení vyšly najevo. V takové situaci je povinen možné překážky před rozhodnutím o zajištění cizince předběžně posoudit a učinit si úsudek o tom, zda je správní vyhoštění, vycestování nebo předání cizince alespoň potenciálně možné. II. O zajištění cizince nelze rozhodnout, pokud zákonný účel omezení osobní svobody cizince nebude pravděpodobně možné uskutečnit. Správní orgán je naopak povinen v takovém případě cizince neprodleně propustit na svobodu.*

[18] V rozhodnutí rozšířený senát zdůraznil, že zajištění cizince znamená omezení, nebo dokonce v závislosti na povaze, délce, důsledcích a způsobu zajištění, zbavení jeho osobní svobody. Jedná se tedy o velmi citelný zásah do jednoho z nejvýznamnějších základních práv jednotlivce. Takový zásah může být přípustný jen za přísně stanovených podmínek definovaných nejen zákonem o pobytu cizinců, ale především ústavním pořádkem a mezinárodními závazky České republiky.

[19] Ze všech ústavních i mezinárodních právních pramenů vyplývá podle rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu zákaz svévolného zbavení či omezení osobní svobody. (viz např. rozsudky Evropského soudu pro lidská práva ze dne 18. 12. 1986 *Bozano proti Francii,* ze dne 25. 3. 1995 *Quinn proti Francii*, ze dne 25. 6. 1996 *Amuur proti Francii,* ze dne 5. 2. 2002 *Čonka a další proti Belgii*, ze dne 27. 11. 2003 *Shamsa proti Polsku*, ze dne 25. 1. 2005 *Singh proti ČR*, ze dne 27. 1. 2008 *Rashed proti ČR*, ze dne 12. 2. 2009 *Nolan a ostatní proti Rusku*, ze dne 19. 2. 2009 *A. a ostatní proti Spojenému království* ad.).

[20] Rozšířený senát Nejvyššího správního soudu také došel k závěru, že „*[v] případech, kdy bude již v době rozhodování správního orgánu o zajištění cizince pravděpodobné, že účel zajištění, tj. správní vyhoštění, vycestování nebo předání cizince, nebude moci být realizován, nebylo by možné zbavení či omezení osobní svobody cizince považovat za souladné s ústavním pořádkem či s mezinárodními závazky České republiky v oblasti ochrany základních práv. Správní orgán má proto povinnost se zabývat v řízení o zajištění cizince možnými překážkami správního vyhoštění, předání nebo vycestování tohoto cizince v případech, kdy jsou mu tyto překážky v době rozhodování o zajištění známy nebo kdy před rozhodnutím o zajištění cizince vyšly najevo.*“

[21] Rozšířený senát rovněž judikoval, že správní orgán je povinen posoudit podmínky zajištění v době správního řízení. „*[t]aková úvaha správního orgánu tedy bude nezbytná např. v případě, kdy, jako ve věci posuzované rozšířeným senátem, budou správnímu orgánu již v době rozhodování o zajištění cizince známy skutečnosti, pro něž by důsledkem správního vyhoštění nebo i pouhého předání, resp. nuceného vycestování cizince mohl být nepřiměřený zásah do jeho soukromého nebo rodinného života (v daném případě skutečnost, že stěžovatelka*

byla ve 4. měsíci těhotenství a očekávala dítě se svým přítelem, občanem Evropské unie žijícím v ČR).“

[22] První senát vychází z výše citovaného názoru rozšířeného senátu na danou právní otázku. Nadto podotýká, že i skutkově je stěžovatelova situace velmi obdobná, okolnost těhotenství partnerky nastala i v tomto případě. Stěžovatel byl zajištěn za účelem správního vyhoštění, ačkoli v řízení před správním orgánem uvedl, spolu s doložením kopie lékařské zprávy, že jeho partnerka, s níž sdílí domácnost, česká občanka J. K., s ním čeká potomka. Tato skutečnost tedy nasvědčuje tomu, že správní orgán měl zkoumat, zda zajištění je způsobilé zasáhnout do jeho soukromého a rodinného života chráněného článkem 8 Úmluvy.

[23] Z výše uvedeného je zřejmé, že rozhodnutím rozšířeného senátu došlo ke změně dosavadního stavu judikatury. Závěr krajského soudu, že se orgán policie nemohl zabývat dopadem zajištění stěžovatele na jeho soukromý a rodinný života, je tedy ve světle pozdějšího závěru přijatého rozšířeným senátem Nejvyššího správního soudu jednoznačně nesprávný.

[24] Kasační námitka stěžovatele podle § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s. je důvodná.

IV. Závěr a náklady řízení

[25] Ze shora uvedených důvodů Nejvyšší správní soud dospěl k závěru, že kasační stížnost je zčásti důvodná, a tak podle ustanovení § 110 odst. 1 s. ř. s. zrušil napadený rozsudek Krajského soudu v Brně a věc mu vrátil k dalšímu řízení. V něm bude krajský soud vázán právním názorem vysloveným v rozsudku zdejšího soudu. V novém řízení rozhodne krajský soud i o náhradě nákladů řízení o kasační stížnosti (§ 110 odst. 3 s. ř. s.).

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 25. dubna 2012

JUDr. Josef Baxa
předseda senátu